



Datum

2022-10-04

Vår referens

Jenny Lindvall

Utvecklingssamordnare

jenny.lindvall2@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Riktlinjer från Sveriges Kommuner och Regioner om ersättningar och villkor vid familjehemsvård ASN-2022-15350

Sammanfattning

Från och med 1 januari 2023 uppdaterar Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) sina rekommendationer till kommuner om ersättningar och villkor vid familjehemsvård för barn och unga.

SKR:s förbundsstyrelse beslutade i juni i år om höjda arvodesnivåer för familjehem.

I stället för den indexreglerade höjningen som följt löneutvecklingen för vissa yrken, ca två procent årligen, rekommenderas en höjning av grundarvodet med drygt 30 procent. Syftet med de nya rekommendationerna är att göra det enklare för kommuner att rekrytera lämpliga familjehem.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens arvode och omkostnader till familjehem som tar emot barn och unga styrs av *Riktlinjerna för stöd, myndighetsutövning och insatser till barn och unga*. Arbetsmarknads och socialnämnden har i riktlinjerna fastställt att förvaltningen ska följa rekommendationerna från SKR för familjehem och jourhem.

Förvaltningen bedömer att de nya rekommendationerna innebär en merkostnad jämfört med tidigare förväntad kostnadsökning för 2023. Merkostnaden bedöms vara minst 12,2 miljoner kronor men kan komma att bli drygt 21 miljoner kronor.

Förvaltningen bedömer att information om merkostnader för familjehemsvården behöver komma Kommunstyrelsen till del så att hänsyn till merkostnaden kan tas med i budgetarbetet för 2023.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden lägger informationen till handlingarna
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar ärendet till Kommunstyrelsen som underlag i budgetarbetet för 2023
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 2022-10-27 Riktlinjer från Sveriges Kommuner och Regioner om ersättningar och villkor vid familjehemsvård
- Information om nya rekommendationer familjehemsvård

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2022-10-04

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2022-10-13

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2022-10-27

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet***Bakgrund***

Från och med 1 januari 2023 uppdaterar Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) sina rekommendationer till kommuner om ersättningar och villkor vid familjehemsvård för barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar m.m.

Syftet med de nya rekommendationerna är att göra det enklare för kommuner att rekrytera lämpliga familjehem.

Höjda arvoden

SKR:s förbundsstyrelse beslutade i juni i år om höjda arvodesnivåer för familjehem.

I stället för den indexreglerade höjningen som följt löneutvecklingen för vissa yrken, ca två procent årligen, rekommenderas en höjning av grundarvodet med drygt 30 procent. I jämförelse med 2020 års belopp innebär det en höjning med 2 991 kronor.

Se tabell nedan med exempel på arvodesnivåerna för 2023 samt för 2020 och 2022, kursiverat:

År	Grundarvode	Exempel på förhöjt arvode inklusive grundarvode		
2023	11 237 kr, 0-19 år	13 132 kr	15 040 kr	17 255 kr
<i>2022</i>	<i>8 588 kr, 13-19 år</i>	<i>10 561 kr</i>	<i>12 548 kr</i>	<i>14 854 kr</i>
<i>2020</i>	<i>8 246 kr, 13-19 år</i>	<i>10 141 kr</i>	<i>12 049 kr</i>	<i>14 264 kr</i>

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens arvode och omkostnader till familjehem som tar emot barn och unga styrs av *Riktlinjer för stöd, myndighetsutövning och insatser till barn och unga*.

Arbetsmarknads och socialnämnden har i riktlinjerna fastställt att förvaltningen ska följa rekommendationerna från SKR för familjehem, jourhem samt kontaktpersoner/kontaktfamiljer.

Detta ska säkerställa en likvärdig hantering för alla familjehem, jourhem samt kontaktpersoner/kontaktfamiljer, vilka är viktiga resurser för en säker och tillgänglig vård för barn och unga som har behov av dessa insatser.

Övriga rekommendationer

De nya rekommendationerna innehåller fler förändringar utöver höjda arvoden.

Bland annat kommer arvodet vara detsamma i hela åldersgruppen 0 –19 år. Denna åldersgrupp har tidigare varit uppdelad i två; 0- 12 år och 13-19 år. Arvodet till familjehem för de äldre barnen har varit högre.

När de nya rekommendationerna börjar gälla är det tidsåtgång och arbetsinsats inom uppdraget som är vägledande för vilket arvode som utbetalas. Det innebär, precis som tidigare, att ett arvode kan komma att såväl höjas som sänkas under ett uppdrag utifrån tidsåtgång och arbetsinsats.

I vissa fall kan en reduktion av grundarvodet bli aktuellt. Det kan handla om att ett syskon placeras i samma familjehem eller att placering sker i familjehem som efter utredning inte bedöms ha förutsättningar att tillgodose det tillänkta barnets hela vårdbehov.

Rekommendationerna kommer även innehålla ett förtydligande om vad kommunerna ska uppmärksamma i förhållande till olika socialförsäkringsförmåner.

Ökade kostnader för kommunen

SKR bedömer att det är svårt att uppskatta hur ett högre arvode påverkar kommunernas kostnader. De bedömer att det inte med absolut säkerhet går att prognosticera vad en ökning kommer att innebära för kommunernas möjligheter att rekrytera lämpliga familjehem.

Vid ett fullt genomslag av ökning enligt rekommendationerna skulle kostnaderna öka för kommunernas egna familjehem med 433 miljoner kronor per år vilket motsvarar cirka fem procent av de totala kostnaderna för familjehemsvården.

SKR bedömer att kostnadsökningen troligen blir lägre än så, då deras uppfattning är att många kommuner inte håller sig inom rekommendationerna idag. Ett högre arvode bör öka kommunernas möjlighet att konkurrera med de konsulentstödda verksamheternas arvoden, vilket skulle leda till lägre totala kostnader för kommunerna. Samtidigt kan en ökning av de rekommenderade arvodena även leda till att konsulentstödda verksamheter höjer sina arvoden vilket ytterligare skulle öka kommunernas kostnader för familjehemsvård.

Förvaltningens bedömning

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att de nya rekommendationerna innebär en merkostnad med minst 12,2 miljoner kronor jämfört med tidigare förväntad kostnadsökning för 2023. Merkostnaden kan komma att bli drygt 21 miljoner kronor om och när ytterligare rekommendationer meddelas av SKR.

En mer träffsäker bedömning av vad de nya rekommendationerna innebär är inte möjlig att göra

i nuläget. SKR har meddelat förändringar av arvoden för familjehem. Något meddelande om vilka rekommendationer som gäller för jourhem och familjehem som har fått vårdnaden av barnet överflyttat till sig har inte kommit. Rekommendationer om omkostnadsersättningen har inte heller kommit från SKR så förvaltningens beräkningar grundar sig på kostnader för arvoden.

Ytterligare en faktor som gör det svårt att få en överblick över merkostnaden är att det inte är känt om SKR kommer att meddela rekommendationer gällande de familjehem som har arvoden som överstiger nuvarande rekommendationer.

De nya rekommendationerna anger att en reduktion av grundarvudet kan bli aktuellt. Det är i nuläget oklart i vilken omfattning det kan bli aktuellt för förvaltningen att reducera arvudet för familjehem.

Nedan följer en bedömning av de merkostnader rekommendationerna kan komma att innebära. För placeringstypen familjehem har förvaltningen utgått från de rekommendationer som meddelats av SKR i beräkningen. För placeringstyperna jourhem, familjehem som har överflyttad vårdnad och familjehem för ensamkommande barn har förvaltningen gjort beräkningen på ett antal antaganden.

Det första antagandet är att det kommer en rekommendation om att höja arvudet för jourhem med 16 %.

Det andra antagandet är att det kommer en rekommendation om att höja arvudet för familjehem som har överflyttad vårdnad med 20 %.

Procentsatserna motsvarar de högre nivåerna i SKR:s nya rekommendationer om familjehem.

Det tredje antagandet är att förvaltningen kan behöva höja arvudet även för familjehem som har högre arvoden än rekommendationerna med 297 kr nästa år. 297 kr motsvarar en indexhöjning med 2 % av beloppet i den högst rekommenderade nivån.

Det fjärde antagandet är att statsbidraget från Migrationsverket kommer att täcka kostnadsökningen för familjehemsplacerade ensamkommande barn.

Typ av placering	Tidigare förväntad kostnadsökning 2023	Beräknad kostnadsökning 2023	Beräknad merkostnad
Familjehem	1,3 miljoner	13,5 miljoner	12,2 miljoner
<i>Jourhem + Vårdnadsöverflyttade</i>	<i>0,9 miljon</i>	<i>8,1 miljoner</i>	<i>7,2 miljoner</i>
<i>Ensamkommande barn</i>	<i>0,2 miljon</i>	<i>2,4 miljoner</i>	<i>2,2 miljoner</i>

2022 års budget för arvode till familjehem är 90 miljoner kronor.

Med de nya rekommendationerna från SKR är den beräknade kostnader för 2023 103 miljoner kronor, alltså en ökning med ca 14 % från 2022, vilket är mer än SKR:s bedömning av en ökning med 5 %. En möjlig förklaring till att förvaltningens beräknade merkostnad är högre kan vara att förvaltningen är följsam till SKR:s rekommendationer. 82 % av familjehemmen får arvoden enligt de rekommenderade nivåerna, endast 18 % av familjehemmen har arvoden som överstiger

SKR:s rekommendationer.

<i>Familjehemmens arvodesnivåer</i>	<i>Antal familjehem</i>	<i>Andel av familjehemmen</i>
Arvode enligt grundnivå	84	24
Arvode enligt nivå 1	66	19
Arvode enligt nivå 2	53	16
Arvode enligt nivå 3	82	23
Arvode över SKR:s rekommendation	64	18
	349 st	100 %

Förvaltningen bedömer att information om merkostnader för familjehemsvården behöver komma Kommunstyrelsen till del så att hänsyn till merkostnaden kan tas med i budgetarbetet för 2023.

Konsekvenser för barn

Förvaltningen bedömer att den sammanslagna åldersindelningen i rekommendationerna kan bidra till en individanpassad vård för barn som placeras i familjehem.

Barnens och familjernas behov och bekymmer är ofta komplexa och varierande. Socialtjänstens insatser ska kunna motverka riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer inom alla områden i barnets liv. Det ställer höga krav på kompetensen och förutsättningarna i verksamheten att utforma flexibla insatser som matchar barnets behov. Förvaltningen behöver kunna erbjuda stöd och insatser till barn som matchar det enskilda barnet oavsett ålder.

Konsekvenser för jämställdhet

Förvaltningen bedömer att de förändrade rekommendationerna påverkar flickor och pojkar i samma utsträckning.

Ansvariga

Madeleine Moberg Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef